

(Vuoden vanha, runomuodossa kirjoitettu tarina, jonka löysin yks päivä pöytälaatikostani.)
Laaksossa sylissä vuorien alla sinitaivaan, alla koivujen nuorien jättää kauniin maan tyttö orpo, yksinäinen kodin entisensä. Katkerasti surren kuivaa kyynelensä. Hän ylitse kukkuloiden kulkee suruineen, ohi niiden onkaloiden, jotka tuijottaa syvyyksineen. Silmät häijyt, kiiluvaiset syttyy pimeyteen, niiden iirikset punertavaiset väijyy juonineen. Nopeasti tyttö kääntyy, kun vaaran vaistoa. Hän maahan pelosta näantyy ja onkaloon katoaa. Kädet känsäiset, likaiset, vanhat tyttöön tarttuneet niljaiset hirviön ovat saaliinsa pyydystäneen. Tyttö herätessään huomaa, että ansass' on, haistaa löyhkää tuomaa olennon onkalon. Hän kauhun valtaan joutuu, vapaaksi riistäytyy ja peloissaan juosten kirkuu, pois päin vetäytyy. Syvyyksiin onkaloiden hän pakenee pimeyteen, asuntoon hirviöiden, sen öiseen mustuuteen. Askeleet jalkojen alla korvissa tömähtelee; on luolassa kylmä kuin halla, mit' syvemmäs kiiruhtelee. Hengitys raskaana kulkee, rintaa ahdistaa, uni suloinen sisäänsä sulkee tyttöä horjuvaa. Herätessä on painajainen valve hirveä tuo, joka tytön heikonlaisen luokse kauhun suo. Tyttö juoksuaan jatkaa, eteenpäin kiiruhtaa, sokko epätoivoista matkaa syvälle alle maan. Ei tähti, ei kuukaan tänne valoa luo, ei ruohon, metsän puunkaan pimeys kasvaa suo. Niin pimeä, niin musta on alinen maailma tuo, ett' surua, katumusta tytön mielikuvat luo. Hän muistaa läheisensä kuolleet haudoissaan, sisarensa, veljensä; he jätti tämän maan. Tyttö alemmas juoksee, kauas Aliseen, tuntee pahan katseen pimeyteen kätkeytyneen. Pian mustuus jo väistyy, kun valoa kajastaa, heikko tuike niin säihkyi; soihtuja alisen maan. Toivo tiensä löytää tytön sydämeen, vaikka epäily jäytää, pää ajatuksineen. Hän hiljaisuuden kuulee vaaraa enteilevän, henkensä menneen jo luulee, kun näkee lymyilevän varjoissa suuren hahmon, valtavan kokoisen, uhkaavan, jyhkeän varjon, jok' seisoo kuin lähestyen. Helpotus tällä kertaa suuri tytön on; on pelottelun vertaa suuaukolla onkalon, joka jonnekin johtaa täysin tunte mattomaan, jossain kaukana kohtaa Päivänvalon maan. Muttei helpotus kauan kestä, kun vaara oikea saa, ei mikään sitä nyt estä, mi kätkeytyy nurkan taa. Kun tyttö ohi kulkee, tuntee hän riuhtaisun, kun kädet limaiset sulkee huulilta parkaisun. Vapaaksi ei enää päästä mitenkään raukka voi, ei hirviö henkeä säästä, kun kuoleman kellot soi. Ei hirviö hillitse nälkää, vaikk' tyttö huutaakin: "Älkää syökö mua, älkää! Maistun karvaaltakin!" Peloissaan hän katsoo silmiin saalistajan, jok' huulia ahnaasti lipoo alkaakseen aterian. Hampaat tyttö iskee hirviön ranteeseen, jok' otteensa irti laskee tuskasta karjaisten. Aiemmin huomaamaansa käytävään kiiruhtaa tyttö havaitsemaansa pimeään nurkan taa. Hän nyt mustuudessa rientää eteenpäin, yössä niin hiljaisessa sokean lailla näin. Loiste, soihtujen valo on nyt jäänyt taa, niiden tulisen lämmen palo silmistä väistyä saa. Alisen mustassa yössä tyttö yksin käy, on silmät suuressa työssä, kun ei valoa näy. Tytön iloksi viimein käytävä kohoaa ja toivehikkain mielin hän eteenpäin kipuaa. Jo tuikkii edessä valo, jok' häntä häikäisee, ei olekaan soihtujen palo; niin kirkkaasti valaisee. Tyttö päälle maan jälleen päästä saa, iloisna käy tanssimaan kauas niityn taa.